

דגם תשובות לשאלון בתנ"ך לעולים חדשים, לבתי ספר דתיים
מס' 002374, חורף תשע"ט

חלק א' – יש לענות על שלוש מן השאלות 1-5.

1. ויקרא, פרק י"ט, פסוקים ט'-י"ט

- א. (1) בכרם – פרט ועוללות, בשדה – פאה ולקט.
(2) פרט – להשאיר לעניים את הענבים שנפלו בעת הבציר.
עוללות – להשאיר לעניים את הענבים הבודדים שגדלו ללא אשכול.
פאה – לא לקצור חלק מן השדה ולהשאיר אותו לעניים.
לקט – להשאיר לעניים את השיבולים שנפלו בעת הקציר.
- ב. (1) בעלי מום, בעלי צרכים מיוחדים, החלשים בחברה, שאינם מבחינים במכשול.
(2) מכשול פיזי, ועצה שאינה טובה לו.
- ג. (1) האחד, לא לרכל; השני, להציל את חייו של אדם הנתון בסכנה.
(2) לא תשנא, לא תטור, ואהבת לרעך כמוך.

2. דברים – יחידת "הארץ הטובה"

- א. (1) חיטה, שעורה, גפן, תאנה, רימון, זית ותמר.
(2) שבעת המינים.
- ב. (1) גשם, גשם ראשון (לעונה), גשם אחרון (בעונה).
(2) לחם
(3) ענבים
- ג. (1) בארץ ישראל הגשם השקה אותם, ואילו במצרים – העביר האדם מים מן הנהר ברגליו (באמצעות תעלות) לשדות.
(2) משום שהגידולים בארץ ישראל היו תלויים בגשמים, ועל כן יושבי הארץ התפללו לה' שיוריד גשם.

3. דברים – יחידת "הברית"

- א. (1) יהודים בגלות.
(2) ה' יקבץ את הגלויות ויביאם לארץ-ישראל.
- ב. (1) תשובה אַן: קיום כל מצוות התורה.
(2) קל לקיים אותה אם מחליטים על כך, וקיום המצווה תלוי רק בהחלטתו של האדם ובמעשיו.
- ג. (1) החטא: עבודה זרה. העונש: גלות או מוות.
(2) השכר: אריכות ימים בארץ-ישראל או חיים.

4. דברים – יחידת "פתח תפתח"

- א. (1) צדקה והלוואה.
(2) ה' יברך את מי שיעזור לעני.
- ב. ציווי בתחום המעשה: "נתון תתן לו" – לתת הלוואה לעני. ציווי בתחום הרגש: "ולא ירע לבבך בתתן לו" – לא לחשוש שמא העני לא יחזיר את הלוואה בגלל שמיטת כספים.
- ג. (1) מצוות שכחה – לא לחזור לקחת ערימות שיבולים שנקצרו ונשכחו בשדה אלא להשאיר אותם לעניים.
(2) היא שומרת על כבוד העני משום שהיא ניתנת לו שלא בפניו. אַן: העני צריך לעשות מעשה, לפעול כדי להשיג את העזרה. אַן: בעל השדה אינו יודע מי לקח את המתנה.

5. דברים — יחידת "דיני מלחמה"

- א.** (1) "מלחמת מצווה" — מלחמה שחובה להילחם בה על פי צו אלוהי.
 (2) "מלחמת רשות" — מלחמה שהמלך יוזם אותה כדי להרחיב את הגבולות או לפאר את שמו.
- ב.** (1) יש לציין שתיים: מלחמת עמלק, מלחמת שבעת העממים, מלחמה של ישראל באויב שתוקף את ישראל.
 (2) המלחמה עשויה לעורר אכזריות, כעס ושחיתות מוסרית של גזל וניאוף, ועל כן מזהירה התורה שלא לנהוג באופן שאינו מוסרי גם בשעת מלחמה.
 (2) לכרות עצי פרי או להשאיר צואה ללא כיסוי.
ג. (1) כורתים עצים לשם בניית המצור.
 (2) עץ שאינו נושא פרי.

חלק ב' — יש לענות על שתיים מן השאלות 6-8**6. מלכים ב, פרק כ"א**

- א.** (1) אלו הם חטאים של עבודה זרה או הקשורים בעבודה זרה.
 (2) מנשה מציב עבודה זרה בבית המקדש המיוחד לעבודת ה'.
- ב.** (1) חורבן, גלות, ביזה.
 (2) שומרון או בית אחאב או מלכות ישראל.

7. עזרא, פרק א', פרק ז'

- א.** (1) שניים מתוך שלושה: לעלות לארץ, לבנות את בית המקדש, להעלות תרומות לבית המקדש.
 (2) כורש נתן לששבצר את כלי המקדש.
- ב.** (1) שניים מאלה: למנות שופטים ודיינים, ללמד את חוקי התורה, להעניש את מי שיעבור על חוקי התורה או על חוקי המלך.
 (2) עזרא בירך את ה'.

8. נחמיה, פרק א', פרק ד'

- א.** (1) נחמיה שאל על מצב ירושלים והנשארים בירושלים. חנני ענה לו שמצבם רע ושחומות ירושלים פרוצות.
 (2) נחמיה בכה, התאבל, צם והתפלל.
- ב.** (1) העמידו משמר משום שסנבלט, טוביה, הערבים, העמנים והאשדודים ביקשו להילחם בירושלים בעקבות סגירת הפרצות בחומה.
 (2) אמר להם לבטוח בה' ושהמלחמה שלהם היא על משפחתם וביתם.

חלק ג' – יש לענות על אחת מן השאלות 9-10

9. ישעיה, פרק א'

- א. (1) הקרבת קורבנות, תפילה, שמירת שבת, קיום החגים, עליה לרגל, ברכת כהנים, קריאה בתורה.
 (2) משום שבמקביל למצוות כמו תפילה והקרבת קורבנות הם חטאו בחטאים שבין אדם לחברו, לא עשו משפט צדק, חיפו על רצח או רצחו.
- ב. (1) ציפה לענבים משובחים, אך גדלו ענבים רקובים.
 (2) הכרם – עם ישראל.
 בעל הכרם – ה'.
 ה' התאכזב מעם ישראל משום שלמרות שעשה הרבה למענו, העם אינו הולך בדרכי ה'.

10. יחזקאל, פרק ל"ו, פרק ל"ז

- א. (1) שניים מן השינויים האלה: ייבנו הערים החרבות, הגולים יחזרו לארץ, ההרים השוממים יתמלאו עצים ופירות, הארץ הריקה תימלא אדם ובהמה.
 (2) תצלום 1
 פרק ל"ו, פסוק ח' – "ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא".
- תצלום 2
 פרק ל"ז, פסוק כ"א – "הנה אני לקח את בני ישראל מבין הגוים אשר הלכו שם וקבצתי אתם מסביב והבאתי אתם אל אדמתם".
- ב. (1) שתי הממלכות הן יהודה וישראל. ה' מבטיח לקבץ את עם ישראל בארץ־ישראל, ושם יהיה עליו מלך אחד.
 (2) בעקבות בניית בית המקדש ידעו הגויים שה' מקדש את עם ישראל.